

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/1/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113210333
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4113210333.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Jarmily Pogradovej, v právnej veci navrhovateľa: N. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. H. Z., X. XX, zastúpený JUDr. Máriou Konrádovou, advokátkou so sídlom Nitra, Farská 9, proti odporcovi: VESTAM COMPANY, s.r.o., so sídlom Nitra, Biela 9, IČO: 35 974 940, zastúpený JUDr. Andreou Kelemenovou, advokátkou so sídlom Nitra, Mariánska 2, o zaplatenie sumy 66.387,84 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 21. októbra 2015 č. k. 14C/161/2014-150 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť odporcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 561,08 eura na účet právnej zástupkyne odporcu do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 66.387,84 eura s príslušenstvom a o trovách konania rozhodol výrokom, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi náhradu trov konania vo výške 50 %. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 657, § 451 ods. 1, 2, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ žalovaný nárok odvodzoval od ústnej zmluvy o pôžičke 3.000.000,- Sk, uzatvorenej so spoločníkmi odporcu, A. N., jeho synom a P. S. X., s tým, že mali pôžičku vrátiť po odpredaji pozemkov. A. N. a P. S. X. uzatvorili 16. 09. 2009 zmluvu o prevode obchodného podielu a obchodný podiel A. N. bol prevedený na P. S. X. za odplatu 132.775,68 eura. Konateľ odporcu tvrdil, že v roku 2007 každý zo spoločníkov vložil do spoločnosti sumu 3.000.000,- Sk, pretože sa chceli zúčastniť verejnej súťaže na odpredaj pozemkov na H. ulici v H.. Suma 3.000.000,- Sk bola zaúčtovaná ako vklad spoločníka A. N.. Odporca verejnú súťaž vyhral a získal pozemky za 6.513.600,- Sk. Neskôr pozemky predal na základe zmluvy o kúpe nehnuteľnosti zo 16. 09. 2009 A. N. a P. S. X., každému v podiele 1/2 za 107.586,60 eura. Dňa 03. 04. 2012 P. S. X. predal svoj podiel spoločnosti Nitra Zdroj a.s. A. N., P. S. X. a odporca dňa 28. 02. 2012 uzatvorili dohodu o urovnaní, podľa ktorej odporca uhradil A. N. sumu 33.000 eur z titulu jeho účasti ako spoločníka spoločnosti odporcu. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ poukázal na účet odporcu sumu 99.581,76 eura bezhotovostným prevodom. V návrhu navrhovateľ tvrdil, že čas vrátenia bol viazaný na predaj určitých pozemkov tretej osobe a na pojednávaní uvádzal, že peniaze mal odporca vrátiť potom, ako sa pozemky predajú. Konateľ odporcu popieral tvrdenia navrhovateľa a preukázal, že žalovaná suma nebola pôžičkou, išlo o vklad spoločníka A. N. a tak bola aj zaúčtovaná v účtovníctve spoločnosti a so spoločníkom sa finančne vysporiadal pri uzatvorení zmluvy o prevode obchodného podielu. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu súd prvého stupňa uzavrel, že navrhovateľ nepreukázal uzatvorenie ústnej zmluvy o pôžičke s A. N. a P. S. X. a nepreukázal ani čas, kedy mali byť peniaze vrátené. V tejto súvislosti poukázal na to, že už koncom roku 2007 sa

navrhovateľ domáhal vrátenia peňazí, a preto mu dňa 20. 12. 2007 bola z účtu odporcu na jeho účet zaslaná suma 1.000.000,- Sk, a ak by bol čas vrátenia peňazí viazaný na odpredaj pozemkov, navrhovateľ by v decembri 2007 nemal nárok na vrátenie časti peňažnej sumy. Súd chcel rozpory v tvrdeniach účastníkov odstrániť výsluchom A. N., syna navrhovateľa, ktorý ale na pojednávaní odmietol vypovedať z dôvodu nebezpečenstva trestného stíhania. Navrhovateľ mal dôkazné bremeno preukázať uzavretia ústnej zmluvy o pôžičke a túto povinnosť nesplnil. Ak by aj preukázal uzatvorenie zmluvy a čas vrátenia peňazí viazaný na predaj pozemkov, bolo preukázané, že pozemky boli dňa 16. 09. 2009 prevedené odporcom na A. N. a P. S. X. a v dôsledku odporcom vznesenej námietky premlčania by súd musel konštatovať premlčanie nároku uplynutím premlčacej lehoty 16. 09. 2012. Z dokazovania bolo nepochybne preukázané, že suma 99.581,76 eura bola na účet odporcu prevedená, že navrhovateľovi bola vrátená čiastka 33.193,92 eura a keďže uzatvorenie zmluvy o pôžičke preukázané nebolo, má právo na vrátenie žalovanej sumy 66.387,84 eura titulom bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu. Posudzujúc námietku premlčania súd prvého stupňa konštatoval, že subjektívna dvojiročná premlčacia lehota začala plynúť od 09. 08. 2007, t.j. od pripísania peňažnej čiastky na účet odporcu a uplynula 09. 08. 2009. Žaloba podaná 03. 04. 2013 bola podaná po uplynutí premlčacej doby, preto návrh zamietol. Súd neprihliadol na rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi, ako žiadal navrhovateľ, pretože nezistil porušenie dobrých mravov odporcom. Nebolo preukázané uzatvorenie zmluvy o pôžičke a poukázanie žalovanej sumy na účet odporcu nepreukazuje, že došlo ku konsenzu v ostatných zákonných znakoch zmluvy o pôžičke. O trovách konania súd rozhodol podľa § 150 ods. 1 OSP tak, že úspešnému odporcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 50 %, pretože vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa na strane navrhovateľa v tom, že jeho nárok bol oprávnený, nakoľko skutočne poslal na účet odporcu žalovanú sumu, avšak nevedel preukázať, či naozaj došlo k pôžičke medzi ním a spoločníkmi odporcu alebo medzi ním a synom A. N., keďže peniaze boli použité ako vklad jeho synom do spoločnosti odporcu. Navrhovateľ nemohol vedieť, ako bolo naložené s jeho peniazmi a ako sa vyporiadali spoločníci pri prevode obchodného podielu v roku 2009.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol rozsudok zmeniť, návrhu vyhovieť a priznať mu náhradu trov konania. Namietal nesprávny postup súdu prvého stupňa pri výsluchu svedka N., nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na to, že pri výsluchu svedka súd zle vyhodnotil jeho tvrdenie, že by svojou výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania, nevyjadril sa k jeho výpovedi a nezdôvodnil ako hodnotil odmietnutie vypovedať. K nesprávnym skutkovým zisteniam uviedol, že nebol voči odporcovi v žiadnom vzťahu, preto mu nemohol poskytnúť finančné prostriedky ako vklad spoločníka inému subjektu bez akéhokoľvek účtovného, resp. právneho dokladu preukazujúceho túto skutočnosť. O tom, že išlo o pôžičku svedčí aj to, že časť peňazí mu odporca vrátil na účet, z ktorého finančné prostriedky boli poukázané. Nestotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že ide o bezdôvodné obohatenie, pri ktorom premlčacia lehota začala plynúť 09. 08. 2009, keď z výpovede svedka vyplynulo, že pôžička mala byť vrátená po predaji pozemkov. To, že na jeho žiadosť bola vrátená jej časť neznamená, že ide o dátum splatnosti celej pôžičky. Vytýkal súdu, že nevhliadol morálny aspekt veci, teda porušenie dobrých mravov s prihliadnutím na odmietnutie výpovede A. N., keď obaja spoločníci tejto spoločnosti získali z transakcie finančné prostriedky, ktoré mu odporca nevrátil. Poukázal na to, že od vzťahu jeho syna k spoločníkovi bol odvodený aj jeho vzťah, podmienený vzájomnou dôverou, preto nemal potrebu uzatvárať písomnú zmluvu o pôžičke, čo ale využili spoločníci odporcu pre získanie finančnej výhody. Ďalej namietal, že súd vec nesprávne právne posúdil, keď poskytnutie peňazí neodvodil od zmluvy o pôžičke a akceptoval ako dôkaz spôsob vyúčtovania spoločnosti o vkladoch spoločníkov. Bolo preukázané, že finančné prostriedky poukázal na účet odporcu a na jeho účet bola pripísaná čiastková úhrada, teda je preukázané, kto finančné prostriedky poskytol, komu sa čiastočne vrátili, čo súd nepovažoval za sporné. Keďže nemal iný právny dôvod poskytnutia finančných prostriedkov odporcovi ako pôžičku, skutočnosť, že časť bola vrátená preukazuje, že z jeho strany išlo o pôžičku. Poukázal na rozhodovaciu prax v tom, že námietka premlčania mala byť posúdená ako námietka v rozpore s dobrými mravmi.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na to, že zmluva, vrátane dohody o jej splatnosti nebola uzatvorená písomne. Dôkazné bremeno preukázania uzavretia zmluvy o pôžičke vrátane dohody o jej splatnosti zaťažuje navrhovateľa, ktorý preukázal len to, že poukázal na jeho účet sumu 3.000.000,- Sk a 20. 12. 2007 prijal sumu 1.000.000,- Sk. Nepreukázal, že titulom poukázania bola zmluva o pôžičke, t. j. dohoda. Z dokladov ním predložených vyplýva iba uvedená transakcia. K podmienkach a dohode o splatnosti ako bola formulovaná v návrhu na vydanie platobného rozkazu

neprodukoval žiadne dôkazy. Tvrdí, že zmluvu o pôžičke uzatvoril so spoločnosťou, od ktorej požaduje v tomto konaní aj vrátenie sumy, preto malo byť vrátenie kúpnej ceny viazané len na stratu vlastníctva spoločnosti k nehnuteľnostiam a nie na stratu vlastníctva spoločníkov k nehnuteľnostiam, lebo spoločníci ako fyzické osoby neboli účastníkmi zmluvy o pôžičke. Spoločnosť pozemky previedla do vlastníctva spoločníkov 16. 09. 2009 a tí ich v roku 2012 predali tretej osobe, t. j. lehota na uplatnenie nároku plynie od septembra 2009 a uplynula v septembri 2012. Žaloba podaná 03. 04. 2013 bola podaná po uplynutí premlčacej doby. Ak by súd považoval tvrdenie navrhovateľa o splatnosti pôžičky vo väzbe na predaj pozemkov za nepreukázaný, je jeho nárok premlčaný od decembra 2010, keď mal podľa vlastného vyjadrenia právo požadovať vrátenie pôžičky v decembri 2007. S poukazom a ust. § 563 OZ uviedol, že ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanoveným právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že v decembri 2007 žiadal od odporcu vrátenie peňazí, a preto podľa jeho názoru mal už v tomto období nárok a s poukazom na citované zákonné ustanovenie premlčacia doba uplynula v decembri 2010. K skutkovým okolnostiam uviedol, že navrhovateľ je otcom vtedajšieho spoločníka a konateľa odporcu A. N.. Druhý konateľ odporcu, Ing. S. X. tvrdí, že on pri uzatváraní navrhovateľom tvrdenej zmluvy o pôžičke nebol, bola to záležitosť vtedajšieho spoločníka konateľa odporcu, o čom svedčí fakt, že platba bola pripísaná na účet a na základe informácie A. N. zaúčtovaná ako jeho vklad do spoločnosti. V rovnakom čase vložil do spoločnosti peniaze aj P. S. X. a tento vklad bol účtovaný identicky, pričom dôvodom vkladov bol zámer odkúpiť pozemky od mesta. Od roku 2007 do roku 2009 A. N. ako konateľ a spoločník sa zúčastňoval všetkých zasadnutí, na ktorých boli schvaľované účtovné uzávierky. Suma 3.000.000,- Sk bola pripísaná na účet spoločnosti 09. 08. 2007 a zaradená do účtovníctva ako vklad spoločníka A. N.. Nikdy v účtovníctve spoločnosti nebola vedená ako záväzok spoločnosti voči tretej osobe. V roku 2007 boli konateľmi obaja spoločníci, ktorí konali za spoločnosť spoločne. Konanie oboma osobami konateľov navrhovateľ nepreukázal. Zmluva o pôžičke bola teda neplatným právnym úkonom, nakoľko mala byť uzatvorená oboma spoločníkmi. V prípade neplatnosti zmluvy o pôžičke by mal navrhovateľ nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa premlčuje v 2-ročnej premlčacej dobe. Navrhovateľ na pojednávaní 09. 02. 2015 uviedol, že o predaji pozemkov sa dozvedel 4 roky potom, ako peniaze dal, a to v roku 2011. V roku 2011 bol ale realizovaný len prevod pozemkov z odporcu na spoločníkov a teda mohol mať vedomosť len o tomto prevode, ktorý evidentne považoval za smerodajný. Zo spoločníkov bol prevod na tretiu osobu realizovaný 03. 04. 2012 a preto z vyjadrenia navrhovateľa logicky vyplýva, že sa dozvedel o predaji v časovom úseku od roku 2011. Mal sa dozvedieť len o prevode pozemkov zo spoločnosti na spoločníkov a teda tento prevod bol pre neho smerodajný a realizoval sa v roku 2009, t. j. žalovať mohol do 16. 09. 2012. K námietke premlčania v rozpore s dobrými mravmi poukázal na to, že odporca sa nepričinil o tom, že navrhovateľ podal návrh až 03. 04. 2013, ak v tomto konaní tvrdí, že v decembri 2007 mal právo na vrátenie peňazí. On sám ho nijako neovplyvňoval v rozhodnutí, kedy podá žalobu a na základe informácie A. N. platbu nikdy nevnímal ako pôžičku. Boli to peniaze pre neho, ktoré boli zaúčtované ako vklad spoločníka. Z uvedených dôvodov mal za to, že námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom konania bol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi zaplata sumy 66.387,84 eura s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 03. 01. 2013 do zaplata s odôvodnením, že žalovaná suma je zostatok nevrátenej pôžičky, ktorú uzatvoril s odporcom dňa 08. 08. 2007. Uvedeným dňom požičal odporcovi finančné prostriedky vo výške 99.581,76 eura, ktoré previedol na jeho účet bezhotovostným bankovým prevodom. Vrátenie, resp. splatnosť finančných prostriedkov bola viazaná na okamih predaja pozemkov, zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. H., parc. č. 4005/1, 4005/2, 4005/3, 4005/4, 4005/5, 4005/9, 4006 a 4010/2 vo výmerách v návrhu bližšie popísaných a to ľubovoľnej tretej osobe nespriaznenej s osobou odporcu. Odporca si svoju povinnosť splnil čiastočne 20. 12. 2017, kedy vrátil navrhovateľovi sumu 33.193,92 eura na jeho účet. Nehnuteľnosti boli predané tretej osobe v roku 2012, preto odporcu 15. 11. 2012 vyzval na vrátenie zvyšnej časti pôžičky na ktorú výzvu nereagoval. Súd prvého stupňa návrh zamietol po prijatí záveru, že nárok navrhovateľa je premlčaný dňom 09. 08. 2009, pričom navrhovateľ nepreukázal uzatvorenie zmluvy o pôžičke, a preto sa mohol domáhať vrátenia žalovanej sumy len titulom bezdôvodného obohatenia v 2-ročnej subjektívnej lehote, počnúc dňom pripísania peňažnej sumy na účet odporcu.

Teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ust. § 120 ods. 1 veta prvá OSP, podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t. j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že ho súd nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

V posudzovanej veci navrhovateľ nárok na zaplatenie žalovanej sumy opieral o ústnu zmluvu o pôžičke zo dňa 08. 08. 2007, kedy poukázal na účet odporcu v UniCredit Banke Slovakia, a.s. sumu 99.581,76 eura (3.000.000,- Sk), a odporca mu vrátil na jeho účte dňa 20. 12. 2007 sumu 33.193,92 eura. Odporca popieral uzatvorenie zmluvy o pôžičke a tvrdil, že uvedená suma bola vkladom spoločníka - A. N., syna navrhovateľa, do novovzniknutej spoločnosti a peniaze mali byť použité na odkúpenie pozemkov od Mesta Nitra. Podstata zmluvy o pôžičke spočíva v tom, že na základe nej prenecháva veriteľ dlžníkovi určité množstvo druhovo určených vecí na voľné nakladanie, resp. spotrebovanie. Charakteristickým znakom zmluvy o pôžičke je, že má reálnu (nie konsenzuálnu) podobu. Veriteľ môže s úspechom uplatniť žalobu o vrátenie pôžičky, ak vie svoj nárok preukázať, dôkazné bremeno spočíva na žalujúcom veriteľovi. V spore o vrátenie požičanej sumy má veriteľ bremeno tvrdenia, že so žalovaným dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke, žalovanému poskytol finančné prostriedky a žalovaný nezaplatil vec riadne a včas. Na veriteľovi teda spočíva dôkazné bremeno ohľadne tvrdenia, že bola uzavretá zmluva o pôžičke a že bolo podľa nej dlžníkovi aj plnené. Vznik pôžičky predpokladá dohodu strán a skutočné odovzdanie predmetu pôžičky. Dohoda strán vyjadruje ich vôľu, aby jedna strana prenechala druhej strane veci určené podľa druhu s tým, že druhá strana vráti po čase veci toho istého druhu.

Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver. Nakoľko odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP opakovať tie isté podstatné dôvody, ktoré sú obsiahnuté v preskúmanom rozhodnutí, vrátane citácie ustanovení právnych predpisov vzťahujúcich sa na posudzovaný prípad. Využívajúc postup podľa ust. § 219 ods. 2 OSP, sa obmedzuje len na skonštatovanie jeho správnosti.

Reagujúc na odvolacie dôvody navrhovateľa dodáva, že navrhovateľ nepreukázal uzatvorenie zmluvy o pôžičke medzi ním a odporcom, v mene ktorého v tom čase konali A. N. a P. S. X., pretože nepreukázal, že sumu 3.000.000,- Sk, ktoré poukázal na účet odporcu boli výsledkom dohody strán vyjadrujúcich ich vôľu uzatvoriť pôžičku. A. N. odmietol vypovedať a P. S. X. uzatvorenie pôžičky popieral. Iba samotná skutočnosť, že na účet odporcu boli z účtu navrhovateľa poukázané finančné prostriedky nepreukazuje, že účastníci uzatvorili zmluvu o pôžičke. Odporca uzatvorenie zmluvy o pôžičke popieral dovodiac tým, že uvedená finančná suma bola vkladom jeho spoločníka A. N., syna navrhovateľa, ktoré peniaze mal vložiť do spoločnosti z dôvodu, že spoločnosť sa chcela zúčastniť verejnej súťaže vyhlásenej Mestom Nitra, keďže mali záujem odkúpiť pozemky na H. ul. v H.. Suma 3.000.000,- Sk poukázaná na účet odporcu bola aj v účtovníctve odporcu zaúčtovaná ako vklad spoločníka A. N. do spoločnosti. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že odporca verejnú súťaž vyhral a pozemky získal za sumu 6.513.600,- Sk. Následne 16. 09. 2009 spoločnosť odporcu predala pozemky spoločníkom ako fyzickým osobám A. N. a P. S. X., ktorý následne svoj podiel previedol 03. 04. 2012 spoločnosti Nitra Zdroj, a.s., Nitra. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu aj podľa názoru odvolacieho súdu v konaní navrhovateľ, ktorého zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania existencie pôžičky, túto nepreukázal a keďže nebolo sporné, že poukázal na účet odporcu sumu 99.581,76 eura, z ktorej mu bola dňa 20. 12. 2007 suma 33.193,92 eura vrátená, má nárok na vrátenie zostatku sumy titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane odporcu plnením bez právneho dôvodu.

Podstatnou náležitosťou okrem dohody strán uvedenej vyššie je dočasnosť zmluvného vzťahu a povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ nepreukázal ani splatnosť zmluvy o pôžičke, ktorú odvodzoval od predaja nehnuteľnosti tretej osobe nespriaznenej s osobou odporcu v roku 2012. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že odporca odpredal nehnuteľnosti 16. 09. 2009 A. N. a P.. S. X., teda uvedeným dňom odporca stratil vlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX v kat. úz. H..

V danej veci nárok navrhovateľa je daný titulom vydania predmetu bezdôvodného obohatenia, ktoré odporca získal plnením bez právneho dôvodu. Ide o také plnenie, kde od začiatku nebol právny dôvod na plnenie, to znamená, že sa plnilo, hoci chýbala právna skutočnosť, najmä zmluva, na základe ktorej sa spravidla plní. Keďže nebolo preukázané, že účastníci uzatvorili zmluvu o pôžičke a to ani konkludentne, pričom odporca plnenie akceptoval, je povinný vrátiť navrhovateľovi zostatok plnenia. S ohľadom na to, že v priebehu konania vzniesol námietku premlčania, súd prvého stupňa správne skonštatoval, že nárok navrhovateľa je premlčaný uplynutím dvojročnej premlčacej doby, plynúcej odo dňa, keď sa navrhovateľ ako oprávnený dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Týmto dňom bol deň nasledujúci po poukázaní peňažnej sumy na účet odporcu, t. j. 09. 08. 2007, kedy začala plynúť 2-ročná subjektívna a 3-ročná objektívna premlčacia doba, pričom k premlčaniu nároku došlo uplynutím subjektívnej premlčacej doby dňa 09. 08. 2009. Keďže žaloba bola podaná 03. 04. 2013 bola podaná po uplynutí premlčacej doby, a preto súd prvého stupňa správne návrh ako premlčaný zamietol.

K odvolacej námietke odporcu o rozpore námietky premlčania s dobrými mravmi odvolací súd považuje za potrebné aj s poukazom na rozhodovaciu prax uviesť, že námietku premlčania v posudzovanej veci nepovažuje za námietku v rozpore s dobrými mravmi. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje právo a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje aj dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvod na vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo priznať. Ustanovenie § 3 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súd možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi, a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Právny úkon sa prieči dobrým mravom pokiaľ nerešpektuje niektoré zo súhrnu spoločenských kultúrnych a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti, vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. V konaní odporcom dôvodne vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke však nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru odvolacieho súdu to, že odporca poskytol peňažné prostriedky spoločnosti, v ktorej jedným zo spoločníkov bol jeho syn a právo na vrátenie poskytnutej sumy uplatnil na súde po uplynutí premlčacej doby, nemožno hodnotiť ako námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi.

Odvoláciu námietku týkajúcu sa odopretia výpovede svedka odvolací súd považuje za nedôvodnú, pretože podľa § 126 ods. 1 druhej vety OSP svedok má právo odmietnuť vypovedať, ak by svojou výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkym osobám.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP. V odvolacom konaní úspešnému odporcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania za 1 úkon právnej pomoci podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za odvolanie proti rozsudku podľa § 10 ods. 1 cit. vyhlášky a vyčíslenia advokáta v sume 552,69 eura a 8,39 eura režijný paušál, spolu 561,08 eura, ktoré je navrhovateľ povinný zaplatiť k rukám právnej zástupkyne odporcu do 3 dní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.